Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

26 päivänä maaliskuuta 2020*

Ennakkoratkaisupyyntö – Puitepäätös 2008/947/YOS – Tuomioiden ja valvontapäätösten vastavuoroinen tunnustaminen – Soveltamisala – Tuomio, jossa määrätään ehdollinen vapausrangaistus – Valvontatoimenpide – Velvollisuus pidättäytyä uuden rikoksen tekemisestä – Lakiin perustuva velvollisuus

Asiassa C-2/19,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Riigikohus (ylin tuomioistuin, Viro) on esittänyt 11.12.2018 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 4.1.2019, saadakseen ennakkoratkaisun rikosoikeudenkäynnissä, jossa vastaajana on

A. P.,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-C. Bonichot sekä tuomarit M. Safjan, L. Bay Larsen (esittelevä tuomari), C. Toader ja N. Jääskinen,

julkisasiamies: M. Bobek,

kirjaaja: hallintovirkamies C. Strömholm,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 14.11.2019 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– A. P., edustajinaan M. Lentsius ja G. Sile, vandeadvokaadid,

– Viron hallitus, asiamiehenään N. Grünberg,

– Latvian hallitus, asiamiehinään V. Soņeca, L. Juškeviča ja I. Kucina,

– Unkarin hallitus, asiamiehinään M. Z. Fehér, M. Tátrai ja V. Kiss,

– Puolan hallitus, asiamiehinään B. Majczyna ja J. Sawicka,

– Euroopan komissio, asiamiehinään S. Grünheid ja K. Toomus,

kuultuaan julkisasiamiehen 6.2.2020 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: viro.

tuomion

1 Ennakkoratkaisukysymys koskee vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta tuomioihin ja valvontapäätöksiin valvontatoimenpiteiden ja vaihtoehtoisten seuraamusten valvomiseksi 27.11.2008 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2008/947/YOS (EUVL 2008, L 337, s. 102) tulkintaa.

2 Tämä ennakkoratkaisukysymys on esitetty menettelyssä, jossa kyse on Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesan (Riian alioikeus, Latgalesin jaosto, Latvia) antaman tuomion, jolla A.P. on tuomittu kolmen vuoden vankeusrangaistukseen, jonka täytäntöönpanoa on lykätty, tunnustamisesta Virossa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Puitepäätöksen 2008/947 johdanto-osan 8 ja 24 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(8) Lykättyjen rangaistusten, ehdollisten rangaistusten, vaihtoehtoisten seuraamusten sekä valvontapäätösten vastavuoroisella tunnustamisella ja valvonnalla on tarkoitus parantaa mahdollisuuksia sopeuttaa tuomittu uudelleen yhteiskuntaan antamalla hänelle mahdollisuus säilyttää perhe-, kieli- ja kulttuurisiteet sekä muut siteet, mutta myös parantaa valvontatoimenpiteiden ja vaihtoehtoisten seuraamusten noudattamisen valvontaa tavoitteena torjua uusintarikollisuutta ja ottaa näin huomioon uhrien ja suuren yleisön suojelu.

– –

(24) Jäsenvaltiot eivät voi tilanteiden rajatylittävän luonteen vuoksi riittävällä tavalla toteuttaa tämän puitepäätöksen tavoitteita, jotka ovat tuomittujen sosiaalisen uudelleensopeuttamisen helpottaminen, rikosten uhrien ja suuren yleisön suojelun parantaminen sekä sopivien valvontatoimenpiteiden ja vaihtoehtoisten seuraamusten soveltamisen helpottaminen sellaisten rikoksentekijöiden osalta, jotka eivät asu tuomiovaltiossa, vaan ne voidaan toiminnan laajuuden vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, joten unioni voi toteuttaa toimenpiteitä [- -] toissijaisuusperiaatteen mukaisesti.”

4 Tämän puitepäätöksen 1 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Tämän puitepäätöksen tavoitteena on tuomittujen sosiaalisen uudelleensopeuttamisen helpottaminen, rikosten uhrien ja suuren yleisön suojelun parantaminen sekä sopivien valvontatoimenpiteiden ja vaihtoehtoisten seuraamusten soveltamisen helpottaminen sellaisten rikoksentekijöiden osalta, jotka eivät asu tuomiovaltiossa. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tässä puitepäätöksessä vahvistetaan säännöt, joiden mukaisesti muu jäsenvaltio kuin se, jossa asianomainen henkilö on tuomittu, tunnustaa tuomiot ja soveltuvin osin valvontapäätökset, valvoo tällaisen tuomion perusteella määrättyjä valvontatoimenpiteitä tai siihen sisältyviä vaihtoehtoisia seuraamuksia sekä tekee kaikki muut kyseiseen tuomioon liittyvät päätökset, jollei tässä puitepäätöksessä toisin säädetä.

2. Tätä puitepäätöstä sovelletaan ainoastaan

a) tuomioiden ja soveltuvin osin valvontapäätösten tunnustamiseen,

b) valvontatoimenpiteiden ja vaihtoehtoisten seuraamusten valvontaa koskevan vastuun siirtämiseen,

c) kaikkiin muihin päätöksiin, jotka liittyvät niihin, joista säädetään a ja b alakohdassa,

tässä puitepäätöksessä määritellyn ja säädetyn mukaisesti.”

5 Puitepäätöksen 2 artiklan 1-4 ja 7 alakohdan sanamuoto on seuraava:

”Tässä puitepäätöksessä tarkoitetaan:

1) ’tuomiolla’ tuomion antaneen valtion tuomioistuimen antamaa lainvoimaista päätöstä tai määräystä, jossa todetaan luonnollisen henkilön tehneen rikoksen ja määrätään
   a) vapausrangaistus tai muu vapauden menetyksen käsittävä toimenpide, jos tuomittu on kyseisen tuomion tai myöhemmän valvontapäätöksen nojalla päästetty ehdonalaiseen vapauteen;
   b) lykätty rangaistus;
   c) ehdollinen rangaistus;
   d) vaihtoehtoinen seuraamus;

2) ’lykätyllä rangaistuksella’ vapausrangaistusta tai muuta vapauden menetyksen käsittävää toimenpidettä, jonka täytäntöönpano lykätään ehdollisesti kokonaan tai osittain määräämällä yksi tai useampi valvontatoimenpide. Tällaiset valvontatoimenpiteet voidaan sisällyttää itse tuomioon tai määrätä toimivaltaisen viranomaisen tekemässä erillisessä valvontapäätöksessä;

3) ’ehdollisella rangaistuksella’ tuomiota, jossa rangaistuksen määräämistä lykätään ehdollisesti määräämällä yksi tai useampi valvontatoimenpide tai jossa määrätään vapausrangaistuksen tai vapauden menetyksen käsittävän toimenpiteen asemasta yksi tai useampi valvontatoimenpide. Tällaiset valvontatoimenpiteet voidaan sisällyttää itse tuomioon tai määrätä toimivaltaisen viranomaisen tekemässä erillisessä valvontapäätöksessä;

4) ’vaihtoehtoisella seuraamuksella’ muuta seuraamusta kuin vapausrangaistusta, vapauden menetyksen käsittävää toimenpidettä tai taloudellista rangaistusta, jolla asetetaan velvollisuus tai annetaan määräys;

– –

7) ’valvontatoimenpiteillä’ velvollisuuksia ja määräyksiä, jotka toimivaltainen viranomainen tuomion antaneen valtion lainsäädännön nojalla asettaa ja antaa luonnolliselle henkilölle lykätyn rangaistuksen, ehdollisen rangaistuksen tai ehdonalaisen vapauttamisen yhteydessä.”

6 Saman puitepäätöksen 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tätä puitepäätöstä sovelletaan seuraaviin valvontatoimenpiteisiin tai vaihtoehtoisiin seuraamuksiin:

a) tuomitun velvollisuus ilmoittaa asuinpaikan tai työpaikan muutokset tietylle viranomaiselle;

b) velvollisuus olla saapumatta tietyille paikkakunnille, tiettyihin paikkoihin tai määritellyille alueille tuomion antaneessa tai täytäntöönpanovaltiossa;

– –

d) käyttäytymistä, oleskelua, koulutusta tai vapaa-ajanviettoa tai ammatillisen toiminnan harjoittamiseen liittyviä rajoituksia tai sääntöjä koskevat määräykset;

– –

f) velvollisuus välttää yhteyksiä tiettyihin henkilöihin;

g) velvollisuus välttää yhteyksiä tiettyihin esineisiin, joita tuomittu on käyttänyt tai todennäköisesti käyttää rikoksen tekemiseksi;

– –

2. Kunkin jäsenvaltion on pannessaan tämän puitepäätöksen täytäntöön ilmoitettava neuvoston pääsihteeristölle, mitä valvontatoimenpiteitä ja vaihtoehtoisia seuraamuksia se on 1 kohdassa tarkoitettujen lisäksi valmis valvomaan. Neuvoston pääsihteeristö saattaa saamansa tiedot kaikkien jäsenvaltioiden ja komission saataville.”

7 Puitepäätöksen 2008/947 6 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Kun tuomion antaneen valtion toimivaltainen viranomainen 5 artiklan 1 tai 2 kohtaa soveltaessaan lähettää tuomion ja soveltuvin osin valvontapäätöksen toiselle jäsenvaltiolle, sen on varmistettava, että sen mukana on todistus, jonka vakiomalli on liitteessä I.

2. Tuomion antaneen valtion toimivaltainen viranomainen lähettää tuomion ja soveltuvin osin valvontapäätöksen sekä 1 kohdassa tarkoitetun todistuksen suoraan täytäntöönpanovaltion viranomaiselle tavalla, josta jää kirjallinen todiste niin, että täytäntöönpanovaltio voi todeta niiden aitouden. Tuomion ja soveltuvin osin valvontapäätöksen alkuperäiskappale tai niiden oikeaksi todistettu jäljennös ja alkuperäinen todistus on lähetettävä täytäntöönpanovaltiolle tämän sitä vaatiessa. Kaikki virallinen yhteydenpito tapahtuu niin ikään suoraan mainittujen toimivaltaisten viranomaisten välillä.”

8 Puitepäätöksen 8 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Täytäntöönpanovaltion toimivaltainen viranomainen voi lykätä tuomion ja soveltuvin osin valvontapäätöksen tunnustamista koskevan päätöksen tekoa tilanteessa, jossa 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu todistus on puutteellinen tai jos se ei selvästikään vastaa tuomiota tai soveltuvin osin valvontapäätöstä, siihen asti, kun todistuksen täydentämistä tai oikaisua varten asetettu kohtuullinen määräaika on päättynyt.”

9 Mainitun puitepäätöksen 11 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Täytäntöönpanovaltion toimivaltainen viranomainen voi kieltäytyä tunnustamasta tuomiota tai soveltuvin osin valvontapäätöstä ja ottamasta vastuuta valvontatoimenpiteiden ja vaihtoehtoisten seuraamusten valvonnasta, jos

a) edellä 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu todistus on puutteellinen tai se ei selvästikään vastaa tuomiota tai valvontapäätöstä eikä sitä ole täydennetty tai oikaistu täytäntöönpanovaltion toimivaltaisen viranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa;

– –

3. Ennen kuin täytäntöönpanovaltion toimivaltainen viranomainen tekee 1 kohdan a, b, c, h, i, j ja k alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa päätöksen olla tunnustamatta tuomiota tai soveltuvin osin valvontapäätöstä ja olla ottamatta vastuuta valvontatoimenpiteiden ja vaihtoehtoisten seuraamusten valvonnasta, sen on oltava yhteydessä tuomion antaneen valtion toimivaltaiseen viranomaiseen asianmukaisella tavalla ja tarvittaessa pyydettävä sitä toimittamaan viipymättä kaikki tarvittavat lisätiedot.”

10 Saman puitepäätöksen 14 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Täytäntöönpanovaltion toimivaltaisella viranomaisella on toimivalta tehdä kaikki myöhemmät päätökset, jotka liittyvät lykättyyn rangaistukseen, ehdonalaiseen vapauttamiseen, ehdolliseen rangaistukseen ja vaihtoehtoiseen seuraamukseen, erityisesti siinä tapauksessa, että valvontatoimenpidettä tai vaihtoehtoista seuraamusta ei ole noudatettu tai jos tuomittu tekee uuden rikoksen.

Tällaisiin myöhempiin päätöksiin kuuluvat erityisesti

a) valvontatoimenpiteeseen tai vaihtoehtoiseen seuraamukseen sisältyvien velvollisuuksien tai määräysten muuttaminen tai koeajan keston muuttaminen;

b) tuomion täytäntöönpanon lykkäämisen tai valvontapäätöksen kumoaminen; ja

c) vapausrangaistuksen tai vapauden menetyksen käsittävän toimenpiteen määrääminen, kun kyse on vaihtoehtoisesta seuraamuksesta tai ehdollisesta rangaistuksesta.”

11 Puitepäätöksen 2008/947 20 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos henkilöä vastaan on käynnissä uusi rikosoikeudellinen menettely tuomion antaneessa valtiossa, tuomion antaneen valtion toimivaltainen viranomainen voi pyytää täytäntöönpanovaltion toimivaltaista viranomaista siirtämään valvontatoimenpiteiden tai vaihtoehtoisten seuraamusten valvontaa ja kaikkia tuomioon liittyviä myöhempiä päätöksiä koskevan toimivallan takaisin tuomion antaneen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle. Tällöin täytäntöönpanovaltion toimivaltainen viranomainen voi siirtää toimivallan takaisin tuomion antaneen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle.”

Viron oikeus

12 Karistusseadustikin (rikoslaki) 73 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Jos tuomioistuin katsoo ottaen huomioon rikoksen tekoon liittyvät olosuhteet ja rikoksentekijän persoonallisuuden, että se, että rikoksentekijä kärsii määrätyn määräaikaisen vankeusrangaistuksen tai maksaa sakon, ei
ole tarkoituksenmukaista, tuomioistuin voi määrätä rangaistuksen kokonaan tai osittain ehdollisena. Rangaistus voidaan määrätä kokonaan ehdollisena, jos tämän lain erityisen osan säännöksistä ei muuta johdu. Kun rangaistus määrätään ehdollisena, määrättyä rangaistusta ei panna täytäntöön miltään osin tai osittain, jos rikoksentekijä ei tuomioistuimen määräämänä koeaikana tee uutta tahallista rikosta [- -].”

Pääasian oikeusriita ja ennakkoratkaisukysymys

13 Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa (Riian alioikeus, Latgalesin jaosto) tuomitsi 24.1.2017 antamallaan tuomiolla A. P:n kolmen vuoden vankeusrangaistukseen, jonka täytäntöönpanoa lykättiin.

14 Justiitsministeerium (oikeusministeriö, Viro) toimitti 22.5.2017 Harju Maakohusille (Harjun alioikeus, Viro) Latvian toimivaltaisilta viranomaisilta saapuneen pyynnön, joka koski tämän tuomion tunnustamista ja täytäntöönpanoa Virossa.

15 Harju Maakohus (Harjun alioikeus) antoi 16.2.2018 määräyksen, jolla se hyväksyi tämän pyynnön.

16 A. P:n haettua tähän määräykseen muutosta Tallinna Ringkonnakohus (Tallinnan ylioikeus, Viro) vahvisti sen 21.3.2018 antamallaan määräyksellä.

17 A. P. valitti mainitusta määräyksestä ennakkoratkaisupyynnön esittäneeseen tuomioistuimeen.

18 Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesan (Riian alioikeus, Latgalesin jaosto) 24.1.2017 antaman tuomion huomioon ottaen tämä tuomioistuin totesi, että A. P:lle määrätyn rangaistuksen täytäntöönpanon lykkäämisen edellytyksenä on vain Viron rikoslain 73 §:n 1 momentin mukainen velvollisuus pidättäytyä uuden tahallisen rikoksen tekemisestä.

19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin arvioi lisäksi, ettei tämän kaltainen velvollisuus vastaa yhtäkään puitepäätöksen 2008/947 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valvontatoimenpidettä tai vaihtoehtoista seuraamusta.

20 Koska Viron lainsäädännön mukaan tuomion tunnustaminen tämän puitepäätöksen nojalla sallitaan ainoastaan silloin, kun tuomiossa määrätään vähintään yksi näistä valvontatoimenpiteistä tai vaihtoehtoisista seuraamuksista, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, onko mainittua puitepäätöstä tulkittava siten, että siinä edellytetään Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesan (Riian alioikeus, Latgalesin jaosto) 24.1.2017 antaman tuomion kaltaisen tuomion tunnustamista.

21 Tässä tilanteessa Riigikohus (ylioikeus, Viro) päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko jäsenvaltion tuomion tunnustaminen ja sen täytäntöönpanon valvonta [puitepäätöksen 2008/947] mukaista siinäkin tapauksessa, että tuomitulle henkilölle on kyseisellä tuomiolla määrätty ehdollinen vankeusrangaistus ilman minkäänlaisia ylimääräisiä velvollisuuksia, joten henkilön ainoa velvollisuus on pidättäytyä koeaikana uuden tahallisen rikoksen tekemisestä (kyseessä on Viron rikoslain 73 §:ssä tarkoitettu ehdollinen vapautus rangaistuksen täytäntöönpanosta)?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

Tutkittavaksi ottaminen

22 Latvian hallitus katsoo, että ennakkoratkaisukysymys on jätettävä tutkimatta, koska ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskeva päätös perustuu Latvian oikeuden virheelliseen tulkintaan, ja tämän perusteella voidaan päätellä, ettei ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa ole tosiasiassa vireillä riita-asiaa.

23 Se väittää tässä yhteydessä ensiksikin ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen katsoneen virheellisesti, että A. P. olisi ainoastaan velvollinen pidättäytymään koeaikana uuden tahallisen rikoksen tekemisestä; Latvian oikeudessa näet sallitaan rangaistuksen täytäntöönpanon lykkäämisen peruuttaminen myös, kun kyse on muusta kuin tahallisesta rikoksesta, ja Latvian oikeuden mukaan tiettyjä valvontatoimenpiteitä sovelletaan automaattisesti henkilöihin, jotka on tuomittu vapausrangaistukseen, jonka täytäntöönpanoa on lykätty.

24 Latvian hallitus väittää toiseksi, että Viron tuomioistuinten olisi pitänyt puitepäätöksen 2008/947 8 artiklan 2 kohdan ja 11 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 3 kohdan perusteella kehottaa tuomiovaltion tuomioistuimia lähettämään niille kaikki tarpeelliset tiedot sen todistuksen täydentämistä varten, joka lähetetään Latvian toimivaltaisen viranomaisen tuomion mukana tämän puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Jos ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin olisi noudattanut tätä velvollisuutta, se olisi todennut, ettei pääasiassa ole vireillä riita-asiaa.

25 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklassa käyttöön otetussa unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisessä yhteistyössä yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Jos siis esitetyt kysymykset koskevat unionin oikeuden tulkintaa, unionin tuomioistuimella on lähtökohtaisesti velvollisuus vastata niihin (tuomio 4.12.2018, Minister for Justice and Equality ja Commissioner of An Garda Síochána, C-378/17, EU:C:2018:979, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

26 Tästä seuraa, että unionin oikeutta koskevilla kysymyksillä oletetaan olevan merkitystä asian ratkaisemisen kannalta. Unionin tuomioistuin voi kieltäytyä vastaamasta kansallisen tuomioistuimen esittämään ennakkoratkaisukysymykseen ainoastaan, jos on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä pääasian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (tuomio 4.12.2018, Minister for Justice and Equality ja Commissioner of An Garda Síochána, C-378/17, EU:C:2018:979, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

27 Unionin tuomioistuimen tehtävänä on unionin tuomioistuinten ja kansallisten tuomioistuinten välisen toimivallanjaon mukaisesti ottaa huomioon ennakkoratkaisukysymyksiin liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat sellaisina kuin ne on ennakkoratkaisupyynnössä esitetty. On siis niin, että riippumatta arvostelusta, jota Latvian hallitus on esittänyt ennakkoratkaisupyyntöön sisältyvästä arviosta sen tuomion vaikutuksista, jolla A. P. on tuomittu vankeusrangaistukseen, jonka täytäntöönpanoa on lykätty, nyt käsiteltävänä oleva ennakkoratkaisupyyntö on tutkittava tämän arvion valossa [ks. vastaavasti tuomio 12.12.2019, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Perheenyhdistäminen – Pakolaisen sisar), C-519/18, EU:C:2019:1070, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen].

28 Latvian hallituksen väite siitä, että Viron tuomioistuimilla olisi velvollisuus pyytää tietoja Latvian tuomioistuimilta, ei tässä tilanteessa voi menestyä. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana on päättää, onko sillä käytettävissään kaikki tiedot, joiden toimittamista puitepäätöksessä 2008/947 edellytetään, ja erityisesti, onko puitepäätöksen 6 artiklassa tarkoitettua todistusta täydennettävä. Koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on katsonut, että sillä on ollut käytettävissään riittävät tiedot, jotta se voi määritellä kansallisen lainsäädännön asiaankuuluvien sääntöjen mukaisesti sen tuomion vaikutukset, jolla A. P. on tuomittu vankeusrangaistukseen, jonka täytäntöönpanoa on lykätty, unionin tuomioistuimen tehtävänä ei ole asettaa kyseenalaiseksi tätä arviota.

29 Edellä esitetystä seuraa, että Latvian hallituksen esittämät väitteet eivät riitä osoittamaan, ettei esitetyllä kysymyksellä selvästikään olisi mitään yhteyttä pääasian tosiseikkoihin tai kohteeseen, ja että nämä väitteet eivät siten ole omiaan kumoaman olettamaa siitä, että kysymyksellä on merkitystä asian ratkaisemisen kannalta.

Asiakysymys

30 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään pääasiallisesti, onko puitepäätöksen 2008/947 1 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että tämän puitepäätöksen soveltamisalaan kuuluu sellaisen tuomion tunnustaminen, jolla on määrätty vapausrangaistus, jonka täytäntöönpanon lykkäämiselle on asetettu vain se edellytys, että koeaikana noudatetaan lakisääteistä velvollisuutta pidättäytyä uuden rikoksen tekemisestä.

31 Puitepäätöksen 2008/947 1 artiklan 2 kohdassa säädetään, että puitepäätöstä sovelletaan ainoastaan tuomioiden ja soveltuvin osin valvontapäätösten tunnustamiseen, valvontatoimenpiteiden ja vaihtoehtoisten seuraamusten valvontaa koskevan vastuun siirtämiseen ja kaikkiin muihin päätöksiin, jotka liittyvät tähän tunnustamiseen tai tähän valvontaan.

32 Puitepäätöksen 2 artiklan 1 alakohdasta seuraa, että tässä puitepäätöksessä käsitteellä ”tuomio” tarkoitetaan tuomion antaneen jäsenvaltion tuomioistuimen antamaa lainvoimaista päätöstä, jossa todetaan luonnollisen henkilön tehneen rikoksen ja määrätään jokin puitepäätöksen 2 artiklan 1 kohdan a-d alakohdassa luetelluista toimenpiteistä.

33 Koska esitetty kysymys koskee sellaisen tuomioistuinratkaisun tunnustamista, jolla on määrätty vapausrangaistus, jonka täytäntöönpanoa on lykätty, on syytä arvioida, onko tällaisen tuomioistuinratkaisun katsottava olevan puitepäätöksen 2008/947 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tuomio saman puitepäätöksen 2 artiklan 1 alakohdan b alakohdan perusteella, jossa kyse on tuomioistuinratkaisuista, joissa määrätään lykätty rangaistus.

34 Käsite ”lykätty rangaistus” on puitepäätöksen 2 artiklan 2 alakohdassa määritelty siten, että se on vapausrangaistuksen tai muun vapauden menetyksen käsittävä toimenpide, jonka täytäntöönpano lykätään ehdollisesti kokonaan tai osittain määräämällä yksi tai useampi valvontatoimenpide.

35 Siten on arvioitava, onko velvollisuus pidättäytyä tekemästä koeaikana uutta rikosta valvontatoimenpide, jota puitepäätöksessä 2008/947 tarkoitetaan.

36 Puitepäätöksen 2008/947 2 artiklan 7 alakohdan mukaan valvontatoimenpiteillä tarkoitetaan tässä puitepäätöksessä velvollisuuksia ja määräyksiä, jotka toimivaltainen viranomainen tuomion antaneen jäsenvaltion lainsäädännön nojalla asettaa ja antaa luonnolliselle henkilölle lykätyn rangaistuksen, ehdollisen rangaistuksen tai ehdonalaisen vapauttamisen yhteydessä.

37 Koska puitepäätöksessä tarkoitettu ”valvontatoimenpiteiden” käsite ei tämän säännöksen mukaan tarkoita vain tietyn tyyppisiä velvollisuuksia, velvollisuutta pidättäytyä tekemästä koeaikana uutta rikosta voidaan pitää tällaisena valvontatoimenpiteenä silloin, kun se on asetettu edellytykseksi vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen täytäntöönpanon lykkäämiselle.

38 Puitepäätöksen 2008/947 4 artiklan 1 kohdassa kuitenkin täsmennetään, että puitepäätöstä sovelletaan siinä lueteltuihin valvontatoimenpiteisiin tai vaihtoehtoisiin seuraamuksiin, joten tällä säännöksellä lähtökohtaisesti rajataan sen soveltamisala kattamaan vain nämä valvontatoimenpiteet ja vaihtoehtoiset seuraamukset.

39 Tämä rajoitus voidaan toki jättää tietyissä tilanteissa huomiotta, koska jokaisella jäsenvaltiolla on kyseisen puitepäätöksen 4 artiklan 2 kohdan perusteella mahdollisuus ilmoittaa, mitä muita valvontatoimenpiteitä ja vaihtoehtoisia seuraamuksia se on valmis valvomaan.

40 Ennakkoratkaisupyynnöstä kuitenkin ilmenee, ettei Viron tasavalta ole käyttänyt tätä mahdollisuutta ja että Viron lainsäädännössä säädetään vain puitepäätöksen 2008/947 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen valvontatoimenpiteiden tai vaihtoehtoisten seuraamusten valvonnasta.

41 Tässä yhteydessä on syytä todeta, että velvollisuutta pidättäytyä tekemästä koeaikana uutta rikosta ei ole mainittu nimenomaisesti tässä säännöksessä lueteltujen velvollisuuksien ja määräysten joukossa.

42 Puitepäätöksen 4 artiklan 1 kohdan d alakohdassa viitataan kuitenkin laajempaan ”käyttäytymistä koskevien määräysten” luokkaan.

43 Koska viimeksi mainittua ilmausta ei tässä puitepäätöksessä ole määritelty, unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että sen merkitys ja ulottuvuus on määriteltävä sen merkityksen mukaan, joka sillä on yleiskielessä, ottaen samalla huomioon se asiayhteys, jossa sitä käytetään, ja sen säännöstön tavoitteet, johon se kuuluu (ks. vastaavasti tuomio 25.102012, Ketelä, C-592/11, EU:C:2012:673, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

44 Tässä yhteydessä on syytä todeta ensiksikin, että tuomitulle määrätyn velvollisuuden pidättäytyä tekemästä koeaikana uutta rikosta on sen merkityksen mukaan, joka sillä on yleiskielessä, katsottava olevan ”käyttäytymistä koskeva määräys”, koska siinä on kyse ohjeesta, jonka tarkoituksena on määrittää kyseisen henkilön käyttäytymistä.

45 Toiseksi asiayhteydestä, johon puitepäätöksen 2008/947 4 artiklan 1 kohdan d alakohta kuuluu, käy myös ilmi, että tätä säännöstä on tulkittava siten, että se kattaa muun muassa tällaisen velvollisuuden.

46 Koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii mahdollisuutta soveltaa puitepäätöstä tähän velvollisuuteen - joskin sen mukaan kyseinen velvollisuus ei edellytä sitä, että täytäntöönpanojäsenvaltion olisi toteutettava aktiivisia seurantatoimenpiteitä -, on todettava, että useat puitepäätöksen 4 artiklassa mainitut valvontatoimenpiteet eivät välttämättä edellytä seurantatoimenpiteiden toteuttamista. Tämä koskee erityisesti saman puitepäätöksen 4 artiklan 1 kohdan b, f ja g alakohdassa tarkoitettua velvollisuutta olla saapumatta tietyille paikkakunnille, tiettyihin paikkoihin tai määritellyille alueille, velvollisuutta välttää yhteyksiä tiettyihin henkilöihin tai velvollisuutta välttää yhteyksiä tiettyihin esineisiin.

47 Toiseksi puitepäätöksen 2008/947 14 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, että täytäntöönpanovaltion toimivaltaisella viranomaisella on toimivalta tehdä muun muassa kaikki lykättyyn rangaistukseen liittyvät myöhemmät päätökset erityisesti siinä tapauksessa, että tuomittu tekee uuden rikoksen.

48 Kuten puitepäätöksen 14 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta ilmenee, tämän säännöksen perusteella tehdyillä päätöksillä voidaan muuttaa valvontatoimenpidettä tai koeajan kestoa tai kumota täytäntöönpanon lykkäys.

49 Tästä seuraa, että tuomion, jolla on määrätty ehdollinen rangaistus, tunnustamisen eräs vaikutus on se, että täytäntöönpanojäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle annetaan toimivalta toteuttaa aiemmin myönnettyä lykkäystä koskevia toimenpiteitä, jotka ovat välttämättömiä silloin, kun tuomittu tekee uuden rikoksen.

50 Siksi puitepäätöksen 2008/947 4 artiklan 1 kohtaan sisältyvän luettelon tulkitseminen siten, ettei siihen sisälly velvollisuutta pidättäytyä tekemästä uutta rikosta, johtaisi paradoksaaliseen lopputulokseen.

51 Tällainen tulkinta merkitsisi sitä, että tilanteessa, jossa tuomittu tekee uuden rikoksen, asuinjäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta evättäisiin väistämättä toimivalta toteuttaa myöhempiä toimenpiteitä, jos tuomiossa, jolla ehdollinen rangaistus on määrätty, lykkäyksen edellytykseksi on asetettu vain tämän velvollisuuden noudattaminen. Viranomaiselle annettaisiin kuitenkin sanottu toimivalta, jos tähän lykkäykseen sovelletaan jotakin muuta puitepäätöksen 2008/947 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua velvollisuutta, jolla ei ole välitöntä yhteyttä mahdolliseen uuden rikoksen tekemiseen. Jälkimmäistä ratkaisua sovellettaisiin erityisesti, jos tämä toinen velvollisuus on ulottuvuudeltaan hyvin suppea, kuten puitepäätöksen 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetty velvollisuus ilmoittaa asuinpaikan tai työpaikan muutokset tietylle viranomaiselle, tai jos tällä toisella velvollisuudella ei ole mitään yhteyttä täytäntöönpanojäsenvaltioon, kuten puitepäätöksen 4 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetty velvollisuus olla saapumatta määritellyille alueille tuomiovaltiossa.

52 Kolmanneksi se, että puitepäätöksen 2008/947 perusteella myönnetään mahdollisuus tunnustaa tuomio, jolla määrätään ehdollinen rangaistus ja rangaistuksen täytäntöönpanon lykkäämiselle on asetettu vain se edellytys, että uuden rikoksen tekemisestä pidättäydytään, on omiaan edistämään tämän puitepäätöksen tavoitteiden saavuttamista. Puitepäätöksen 1 artiklan 1 kohdasta ja johdanto-osan 8 ja 24 perustelukappaleesta ilmenee, että tällä puitepäätöksellä on kolme toistaan täydentävää tavoitetta eli tuomittujen sosiaalisen uudelleensopeuttamisen helpottaminen, rikosten uhrien ja suuren yleisön suojelun parantaminen torjumalla uusintarikollisuutta ja sopivien valvontatoimenpiteiden ja vaihtoehtoisten seuraamusten soveltamisen helpottaminen sellaisten rikoksentekijöiden osalta, jotka eivät asu tuomiovaltiossa.

53 Tuomitun asuinjäsenvaltion viranomaiset kykenevät yleensä helpoiten valvomaan tämän velvollisuuden noudattamista ja määrittämään sen mahdollisesta rikkomisesta aiheutuvat seuraamukset, koska niillä on yleensä parhaat mahdollisuudet arvioida rikkomisen luonnetta, rikkoneen henkilön tilannetta sekä hänen mahdollisuuksiaan uudelleensopeutumiseen.

54 On lisäksi todettava, että sen yhteyden, joka on rangaistuksen täytäntöönpanon lykkäämisen ja velvollisuuden pidättäytyä uuden rikoksen tekemisestä välillä, tarkoituksena on ehkäistä uusintarikollisuutta. Se, että asuinjäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen sallitaan määrittää tämän velvollisuuden mahdollisesta rikkomisesta aiheutuvat seuraamukset, on omiaan edistämään rikosten uhrien ja suuren yleisön suojelua koskevan tavoitteen saavuttamista.

55 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että velvollisuus pidättäytyä tekemästä koeaikana uutta rikosta voi lähtökohtaisesti olla puitepäätöksen 2008/947 2 artiklan 7 alakohdassa tarkoitettu valvontatoimenpide silloin, kun se on ehto, jonka noudattamista vapausrangaistuksen täytäntöönpanon lykkääminen edellyttää.

56 On kuitenkin korostettava, että puitepäätöksen 2 artiklan 2 alakohdassa täsmennetään, että valvontatoimenpiteet, jotka liittyvät lykättyyn rangaistukseen, voidaan sisällyttää itse tuomioon tai määrätä toimivaltaisen viranomaisen tekemässä erillisessä valvontapäätöksessä.

57 Puitepäätöksen 2008/947 2 artiklan 7 alakohdasta ilmenee myös, että valvontatoimenpiteet, joihin siinä viitataan, ovat määritelmän mukaisesti toimivaltaisen viranomaisen asettamia.

58 Tästä seuraa, että tuomiojäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen tehtävänä on määritellä ehdot, joiden noudattamista vapausrangaistuksen tai muun vapauden menetyksen käsittävän toimenpiteen täytäntöönpanon lykkääminen edellyttää, siten, että täytäntöönpanojäsenvaltion viranomaiset kykenevät tuomion tai valvontapäätöksen perusteella tunnistamaan tuomitulle määrätyt valvontatoimenpiteet. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä on tarkistaa sille lähetettyyn tuomioon sisältyvät seikat huomioon ottaen, onko tilanne pääsiassa tällainen.

59 Kaikkien edellä mainittujen seikkojen perusteella ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että puitepäätöksen 2008/947 1 artiklan 2 kohtaa, luettuna yhdessä sen 4 artiklan 1 kohdan d alakohdan kanssa, on tulkittava siten, että tämän puitepäätöksen soveltamisalaan kuuluu sellaisen tuomion tunnustaminen, jossa on määrätty vapausrangaistus, jonka täytäntöönpanon lykkäämiselle on asetettu vain se edellytys, että koeaikana noudatetaan lakisääteistä velvollisuutta pidättäytyä uuden rikoksen tekemisestä, jos tämä lakisääteinen velvollisuus ilmenee tästä tuomiosta tai tämän tuomion perusteella annetusta valvontapäätöksestä, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkistettava.

Oikeudenkäyntikulut

60 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta tuomioihin ja valvontapäätöksiin valvontatoimenpiteiden ja vaihtoehtoisten seuraamusten valvomiseksi 27.11.2008 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2008/947/YOS 1 artiklan 2 kohtaa, luettuna yhdessä sen 4 artiklan 1 kohdan d alakohdan kanssa, on tulkittava siten, että tämän puitepäätöksen soveltamisalaan kuuluu sellaisen tuomion tunnustaminen, jossa on määrätty vapausrangaistus, jonka täytäntöönpanon lykkäämiselle on asetettu vain se edellytys, että koeaikana noudatetaan lakisääteistä velvollisuutta pidättäytyä uuden rikoksen tekemisestä, jos tämä lakisääteinen velvollisuus ilmenee tästä tuomiosta tai tämän tuomion perusteella annetusta valvontapäätöksestä, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkistettava.

Allekirjoitukset